

IZHAJA VSAKI DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične šte. se prodajajo po 3 nov. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele šte. po 5 nov. (10 stot.).

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovske in obrtne oglase po 8 st. mm, osmrtnice, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; za naročbe brez dopolnjenih naročnin, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: cele letno K 5-20, pol leta 2 60

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom) Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcij lista „Edinost“ v Trstu, ul. Giorgio Galatti št. 18. Poštno-hranilnični račun št. 841 652. TELEFON št. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI.

Namestnik Nardelli se je povrnil v Zader.

DUNAJ 9. „Kroat. Corresp.“ poroča iz Zadra, da je sinoči došel tja po šestmesečni odsotnosti namestnik Nardelli in da je bil slavnostno vsprejet. Govori se, da je prinesel seboj odredbe glede ureditve jezikovnega vprašanja v Dalmaciji.

ZADER 9. Namestnik Nardelli, ki je bil vsled bolezni več mesecev odsoten, je došel zopet v Zader in je prevzel vodstvo ramesništva.

Konferenca rektorjev.

DUNAJ 9. Konferenca rektorjev, ki je bila določena za sredo je odložena na soboto 13. t., ker ne more več rektorjev radi nujnih uradnih poslov prejeti na Dunaj. Današnje poročilo, da se bo konferenci predlagalo, naj se letni semester po binkoštnih počitnicah zaključijo, ne da bi dijaki izgubili semester, nikakor ne odgovarja dejstvu.

Konferenca Wahrunda in naučnega ministra Marcheta.

DUNAJ 9. Profesor Wahrund je imel v nedeljo dolg razgovor z naučnim ministrom dr. Marchetom. V nedeljo zvečer se je vrnil v Incomst. Minister je izjavil profesorju Wahrundu, da vstraja na svojem stališču, to je, da ne sme iz cerkvenega prava predavati niti v „seminarijih“. Wahrund je rekel, da predloži to tolmačenje ministrovo inomoškimi profesorjem.

Danes dopoldne je imel profesorski kolegij juridične fakultete konferenco. Profesor Wahrund je poročal o svojem razgovoru z naučnim ministrom ter izjavil, da ne bo predaval več tudi v seminarju, dokler se ne reši juridični problem ministerjalnega dekreta od 1. t. m.

Kongres slovenskih trgovcev.

PRAGA 9. Na kongres slovenskih trgovcev je došlo 550 udeležencev tudi iz Varšave, Krakova in Lvova. Včeraj je bil kongres otvorjen v koncertni dvorani na razstavi. Kongres bo trajal dva dni.

Obletnica kronanja.

BUDIMPEŠTA 9. Povedom obletnice kronanja so bila včeraj vsa javna poslopja v zastavah. V cerkvah so se vršile slovesne službe božje in tudi v šolah se je dan obhajal slovesno.

Sin vojvode Cumberlandskega vsprejet v bavarsko armado.

MONAKOVO 9. „Süddeut. Korespondenz-bureau“ poroča: Princ vladar je imenoval princa Ernesta Avgusta Braunschweig-Lüneburga poročnikom I. polka težke kavalerije. S tem imenovanjem se je izpolnila želja prinčevega očeta, vojvode Cumberlanda.

Nevihta.

ABANI SZANTO 9. (Ogr. biro) Huda nevihta, ki je tukaj razsajala, je odkrila več hiš, na pokopališču je prevrnila nagrobne spomenike in izruvala drevje. Več oseb je bilo ranjenih. Škoda je velika.

Bivši minister Prinetti.

RIM 9. Danes ob 10 uri 45 minut je za pljučnico umrl bivši minister za unanje stvari Prinetti.

Dopisnik ponesrečil.

PARIZ 9. Kakor poročajo iz Tangerja, se je dopisnik „Matina“ imenom Allier ponesrečil na rtu Spartel. Truplo so našli ob morski obali.

Z otoka Samos.

PARIZ 9. „Agencija Havas“ poroča iz Aten: Privatna pisma javljajo, da so vojaki oplenili hiše Scfula in njegovih sester ter

numismatični muzej in da so odnesli vse kar je imelo kako vrednost. Francoski konzulat je bil poškodovan vsled bombardiranja.

Samostan pogorel.

PARIZ 9. Včeraj je pogorel bivši samostan karmelitov v Carcassonu, v katerem se je nahajala šola, ki so jo vodili bivši kongregacijonisti. Rešili so le kapelo. Ponesrečil ni nihče.

Iz Perzije.

TEHERAN 9. „Berliner Tageblatt“ poroča iz Teherana: Položaj je še vedno zelo resen. Prišlo je baje že do nemirov ter je bilo pri tem oplenjenih več hiš mirnih meščanov. Tuji z dežele prihajajo žalostna poročila. Mnoge uradnikov in veči del čet noče več nadejati služiti, ker že do go časa niso prejeli nikake plače. Nikjer ni več nobene discipline. Finačni položaj je obupen. Odstopilo je že več generalnih guvernerjev.

LONDON 9. Vesti iz Teherana poročajo, da se nahaja šah še vedno v Bagšahu, izven mesta in da ima na razpolago čete.

Politični klubi, ki so se hoteli polastiti državnega zaklada in arzenala, so našli oboje izpraznjeno. Prepevano je nositi orožje. Aretiran je bil šahov stric, njegovi sinovi in mnogo drugih uglednih oseb. Vse to je prebivalstvo silno razburilo. Po evropskem delu mesta in okoli parlamenta stražijo kozaki. Zdi se, da dobiva stranka šahova na moči. Govori se, da razpolaga šah z denarjem. Parlament si prizadeva, da bi preprečil katastrofo ter priporoča, naj bi prišlo do sporazuma.

TEHERAN 9. (Nem. kab. družba). Ultimatum Rusije glede vprašanja ureditve meje poteče danes popoldne.

TEHERAN 9. (Nemška kab. družba). Šah je včeraj pozval v Bagšah princa Djelela ed Dauleh sina princa Zill ed Sultana in brata perzijskega poslanika v Berlinu Ala ed Dauleh ter več drugih dostojanstvenikov ter jih dal tankaj aretirati. Vkljub prigovoru duhovščine in parlamenta niso bili aretirovani še izpuščeni na svobodo. Šah je takoj odstavil mestnega glavarja v Teheranu in dva dverna uradnika. Avtorita parlamenta vzdržuje še začasno mir med ljudstvom.

Ameriški poslanik pri cesarju Viljemu.

POTSDAM 9. Včeraj je cesar Viljem vsprejel v avdienci ameriškega poslanika Towera in ga potem povabil na obed.

Požigalci v cerkvi.

BEROLIN 9. Včeraj med službo božjo so neznanj zlikovci zažgali katoliško cerkev sv. Pavla, ki pripada samostanu dominikancev. Zažgali so istočasno na deset mestih. Posrečilo se je pogasiti ogenj, prelen se je mogel razširiti. Verniki so zasmogli oditi iz cerkve, ne da bi bila nastala kaka panika.

Rusija.

Sastanek v Revalu.

PETROGRAD 9. Radi silnega vibarja, ki je v nedeljo razsajal na baltičkem morju, se je odhod carja in njegove rodbine v Reval zakasnil. Carska jšta je odplula sama s spremstvom in je prispela včeraj zjutraj v Reval. Car in njegova rodbina so se podali v Reval še le včeraj popoldne s posebnim dvornim vlakom. Ob vsaj železniški progji so bile nastavljene čete. Vsi mosti in prehodi so strogo zastraženi. Z vlakom sta odpotovala tudi ministrski predsednik Stolipin in minister za unanje stvari Izvoliski. Reval je v ruskih in angleških zastavah. Ob vhodu v luko so postavljeni slavoloki.

PETROGRAD 9. Listi najprisrčnejše

pozdravljajo angleškega kralja. „Novoje Vremja“ označa sestanek kakor novo sidro miru in radi tega kakor praznik miru vseh narodov. „Rječ“ pravi v svojem uvodnem članku, da pomenja sestanek velik korak naprej na potu do angleško-ruskega sporazuma na mirovni podlagi. „Rus“ nahaja v sestanku ojačanje slovanstva in pričakuje popoln angleško-ruski sporazum.

REVAL 9. Car Nikolaj in angleški kralj Edvard sta se ob 11. uri predpoludne sestala v revalskem pristanišču.

REVAL 9. (Petr. brz. ag.) Iz Peterhofa so z dvema dvornimi vlaki dospeli semkaj car Nikolaj z rodbino, grška kraljica Olga, veliki knez Mihael Aleksandrovič, velika kneginja Olga Aleksandrovna in njen soprog ter vojvoda Peter Oldenburški. V carjevem spremstvu so tudi ministrski predsednik Stolipin, minister za unanje stvari Izvoliski, minister zornarice Dikov, ruski poslanik v Londonu graf Benkendorff z vojaškim in pomorskim atašejem poslanstva. Vsi so se podali v pristanišče, kjer so jih vsprejeli generalni guverner in drugi dostojanstveniki. Pozadka je carsko dvojico pozdravila z navdušnimi hurakli. Car in carica ter spremstvo so se podali na jahte. Ob 9. uri se je približala angleška eskadra. Jahta „Victoria and Albert“ se je ustavila nasproti ruski jahti „Standard“. Car Nikolaj se je v čolnu podal na angleško jahto, kjer sta se ob 10 uri 10 min. vladarja pozdravila. Car je ostal malo časa na jahti ter se je nato z angleško kraljevo dvojico in princesinjo Viktorijo podal na „Standard“, kjer so jih vsprejeli carica vdova, člani carske hše in vsi trije ministri.

Suša v Rusiji.

PETROGRAD 9. (Petr. brz. ag.) V poltavskem okraju je velika suša. V kurski in tulski guberniji je pa obilno deževalo. Velika suša je tudi južno-zapadnih gubernijah in na Kersonezu.

Dunaj 9. Oficijelni program slavnostnega sprejeda vsebuje v popisu skupine 19: „armada Radeckega“ mesto o hrvatskih graničarjih. Po pohvalnem opisovanju se dotično mesto glasi: Poseben talent je imel Hrvat v prisvojevanju tuje lastnine. Ako je bilo n. pr. radi izdajstva dovoljeno plenjenje, je prišlo v tornister vse možno: staro železo, ženska oblačila, ženske lase, da celo velika ura, ki naj bi bila v njegovi domovini njegov ponos. Proti temu mestu so prigovarjali jugoslovanski klub in hrvatsko akademsko društvo „Svačić“. Slavnostni odbor je sedaj podal jugoslavenskem klubu izjavo, da obžaluje, da je to mesto, v naglici in radi premnogega dela za slavnostni sprejed, prišlo neopaženo v oficijelni program ter da je sklenil, da izpusti dotično mesto, izda novo izdajo programa. Ta izjava je bila zadovoljstvom vzeta na znanje.

Budimpešta 9. Rektorjem budimpeštanskega vseučilišča za šolsko leto 1908/09 je izvoljen profesor bogoslovne fakultete in bivši dekan dr. Stefan Szekely.

Linc 9. Včeraj ob 2. uri zjutraj je vojaška patrolja našla v nekem sprehajališču znanega književnika dr. Adolfa Huberja, urednika lista linške „Tagespost“, nezavestnega ležati na zemlji. Odnegli so ga v bolnišnico, kjer je danes zjutraj umrl, ne da se bil zopet zavedel. V začetku se je mislilo, da je Huber ponesrečil, toda preiskovanja policije so dokazala, da je postal žrtev zločina. Neki pekarski pomočnik je pripovedal, da je videl Huberja, kako se je prepiral z dvema ali tremi osebami. Nakrat je ena teh oseb s palico udarila Huberja, da se je nezavestna izgrudil. Omenjene osebe so se nato

„Idi! Kaj te je še treba?“

„Marjanka!“ je rekel Olenin in stopil k njej.

„Nikdar ničesar ne dosežeš pri meni.“ „Marjanka, ne reci tega!“ je prosil Olenin.

„Idi, zoprnež!“ je zavpilo dekle, topotnilo z ного in grozeče stopilo proti njemu. In tako sovraštvo, tako zaničevanje in takšen gnev se je izrazil na njenem obličju, da je Olenin takoj spoznal, da se nima ničesar nadejati, in da je njegova prejšnja sodba o nepristopnosti te ženske — bila nedvomna resnica.

Olenin ji ni odgovoril ničesar več in naglo je zapustil izbo.

XLII.

Vrnivši se v svojo sobo, je dve uri nepremično ležal na postelji, nato se je odpravil h kompanijskemu poveljniku in prosil, da bi ga prestavili v garnizijo. Poslovl se ni od nikogar in potom Vanjuše je poravnal svoj račun pri gospodarjevih in se odpravil na pot v trdnjavo, kjer je stal njegov polk. Samo stric Jeroška je prišel po slovo. Pila sta ga kozarček in

brzo oddaljile. Dr. Huber je bil star 34 let; nekoliko časa je bil suplent na državni realki v Trstu; potem pa se je posvetil novinarstvu.

Novara 9. Uradno je konstatirano, da so bile pri včerajšnji železniški katastrofi v Roccapietri štiri osebe ubite, 83 pa ranjenih, med temi dve težko.

Beligrad 9. Srbski diplomatični zastopnik v Cetinjah Jovanović je došel semkaj.

Haarlem 9. Danes predpoludne sta na tukajšnjem kolodvoru trčila skupaj dva vlaka. Sedem potnikov je bilo ranjenih.

Slovani Nemcem na pomoč!

Sedanja stavka na nemških vseučiliščih, kateri se je priključilo tudi svobodomiselnost slovensko dijaštvo — ne vse, kajti češki tehniki in medicini v Pragi so se izjavili proti solidarnosti z Nemci — vzbujajo razne zgodovinske spomine, ki so značilni za razmerje med Nemci in Slovani v tej državi. Nemci so se vedno smatrali za gospodujoči narod v Avstriji in takim so ga smatrali tudi odločujoči činitelji. Slovani so bili le predmet habshuržanske „rodovinske moči“, verni „podaniki“, — njih dežele kolonizacijsko ozemlje gospodujočega nemškega naroda. Zgodovina probujenja avstrijskih Slovanov nam dokazuje, da za vsako ped na poti k emancipaciji, pravici so se morali Slovani boriti z napenjanjem vseh sil; kar so dosedaj avstrijski Slovani dosegli, i to najmanjšo mrvice pravice, so dosegli edinole iz sebe — proti Nemcem. In dandanes je ravno tako. Nemci čuvajo s skrbnim strahom svojo t. zv. narodno posest; borijo se najodločneje proti vsakemu koraku Slovanov v doseglo samoodločevanja, ker vsak napredek Slovanov se jim dozdeva kršenje njih pravice. In po raziranju gospodujočega naroda niti drugače ne more biti; boj emancipacije med gospodarjem in sužnjem bodisi na socialnem, gospodarskem, ali političnem, verskem in narodnem polju je bil in bo vedno enak.

Kakor pa se gospodar spominja v skrajni sili, ko gre tudi njemu za kožo, da zaničevani suženj mu je ob enem brat, in se mu priljuje, ker potrebuje njegovo pomoč, tako se je tudi vedno dogajalo v Avstriji, ko so Nemci oziroma oni krogi, ki so se smatrali eksponentom nemške moči, potrebovali pomoč Slovanov. Apeliralo se je na njihovo „dolžnost“; a ko so storili to svojo dolžnost, bila je njim zahvala za podporo — večni refren gospodarja k sužnju: „Der Mohr hat seine Pflicht getan, der Mohr — kann gehen!“

Predalec bi dovelo, ako bi hoteli tu navesti v dokaz razne zgodovinske dogodke. — Treba le pomisliti na hrvatski narod, ki je skozi dolga stoletja bil jez proti turskemu navalu — antemurale christianitatis. Tudi l. 1848 ko je pokalo v Avstriji na vseh koncih in krajih, spomnili so se Hrvatov in ti so rešili monarhijo in nemstvo — kajti oba pojma se je tedaj identificiralo ne le ideološko (kakor to še dandanes Nemci store), ampak tudi po dejanskem razmerju moči. In zahvala? Odgovor nam daje martirologij Hrvatskega naroda do današnjega dne. „Zvesti Hanaki“, med katere se je cesarski dvor zatekel v bedi l. 1848 (češki narod si je tedaj kakor plačilo hvaležnosti pričakoval naravnost raj na zemlji); „Tiroci Vzhoda“, Malorusi, ki so Avstriji na ljubo udušili poljsko revolucijo, da bi bili takoj potem izdani na milost in nemilost isti poljski šlahiti; in mi Slovenci, najboljši „Kannonenfutter“ na laških bojiščih — mar ne pojemo vsi isto pesem o bridkem razočaranju?

še enega in še enega. Istotako kakor pri njegovem odhodu iz Moskve je stala poštna trojka pred hišnimi stopnicami. A Olenin ni več, kakor takrat, delal obračuna sam s seboj in si ni govoril, da vse, kar je mislil in delal tukaj, ni bilo pravo. Ni si obetal več novega življenja. Ljubil je Marjanko še bolj ko preje in je vedel zdaj, da ga ona nikdar ne bi mogla ljubiti.

„No, pa zdrav ostani, očka moj,“ je govoril stric Jeroška. „Ako pojdeš kdaj na vojsko, bodi pameten; mene, starca poslušaj. Ako se primeri, da boš pri kakem napadu ali kjer že (saj jaz sem star volk in sem vse to videl), in če streljajo, tedaj ne hodi na kup, kjer je veliko ljudi. A zmeraj, kadar se začne kdo vas bati, pa tišči na kup in misli: na kupu je prijetnejše. A tam je ravno najslabše: na kup tudi merijo. Jaz sem se držal zmeraj kolikor mogoče daleč strani od kupa in sem hodil sam za-se; in tako me niti enkrat niso ranili. A česa nisem videl v svojem življenju.“

(Dalje.)

PODLISTEK. 97

KAZAKI.

Kavkaška povest. — Grof LEVN. TOLSTOJ.

Kazaki, vsi zasopljani, so preobračali mrličje ter pobirali z njih orožje. Vsak teh rdečelasih Čečencev je bil človek in vsakega obraz je imel svoj posebni izraz. Lukaško so prenesli na voz. Kregal se je še vedno po rusko in po tatarsko.

„Ti samo čenčáš! Zadavim te! Iz mojih rok ne uideš! Anna seni!“ je kričal na vso moč. A kmalu je umolknil od slabosti.

Olenin je jezdil domov. Popoldne so mu povedali, da se Lukaška bori s smrtno, a neki Tatar od onkraj reke da je obljubil zlečiti ga z zelišči.

Trupla Čečencev so pripeljali na županstvo. Ženske in otroci so jih hodili gledat.

Ko se je bil vrnil Olenin domov, se

dolgo ni mogel osvesiliti od vsega tega, kar je bil videl; a proti večeru so zopet navalili nanj sinočni spomini. Pogledal je skozi okno: Marjanka je hodila iz hiše v klet, opravljaje gospodinjske posle. Mati je bila v vinogradu, oče je bil na županstvu. Olenin ni počakal, da bi vse opravila, in je šel k njej. Stala je v hiši in mu obračala hrbet. Olenin je mislil, da se sramuje.

„Marjanka,“ je dejal, „ah, Marjanka, ali smem priti k tebi?“

Naenkrat se je okrenila. V očeh so ji stale komaj vidne solze. Na njenem obrazu je ležala žalost, ki se ji je lepo podajala. Pogledala ga je molče in ponosno.

Olenin je ponovil:

„Marjanka! Prišel sem...“ „Pusti me,“ je rekla. Njeno obličje se ni izpremenilo, a solze so se ji ulile iz oči.

„Zakaj jokaš? Kaj ti je?“

„Kaj mi je?“ je ponovila z osornim, trdim glasom. „Kazaki so ubili, to mi je.“

„Lukaška?“ je rekel Olenin.

Bili smo vsi Slovani v mladeniški dobi svojega razvoja jako najvišji, lahkoverni — in smo to kljub vsemu streljanju precej še danes. Na prvi uljuni smeh starega sovražnika smo skoprnili od sreče, pozabljeni so bile starodavne krivice in podpisovali smo takorekoč mirovno pogodbo — in bianco; začeli smo se pogajati o pogojih, ko je bilo že — prepozno.

Tako je bilo, je in... Bo?! Vnebovpijoča so zasramovanja, ki so jih grešili in grešijo še vedno nemški dijaki proti slovanskemu dijaštvu. Trpin med trpini je zlasti jugoslovanski dijak; Nemci mu odrekajo lastno visoko šolo, na svojih pa ga žalijo, zasramujejo, mu grenijo življenje. Invendar zadostuje eno geslo, da spravi to slovansko dijaštvo v naročje njegovih zasramovateljev. Vsa žaljenja so pozabljena, slovanski student gre v boj pod eno zastavo, pod enim (nemškim) poveljništvom. Zakaj?

Svobodomiselnost, napredek je v nevarnosti. Nemška svobodomiselnost, nemški napredek. Klerikalci mahajo kruto po njem, in oni, ki so ga morali braniti — nemške svobodomiselnostne stranke — so pobegnili, skrili so se. Med branitelji je ostala neizkušena mladina nemška in ozira se po zavezavcih. Med rojaki jih ne najde in tu se obrača drugam — k Čehom, k Jugoslovanom, k Italijanom, na katere vse je dosedaj — pljuvala. In slovansko dijaštvo gre! Gre idealno, ne prša niti, kaj mu daš za to pomoč, ne stavi nikakih pogojev. Gre na prvi klic in v prve vrste... v obrambo nemške svobodomiselnosti.

Vsekakor pa zgodovinski unikum. Močni, šestdesetmilijonski narod, ki neumorno o sebi kliče v svet, da je kulturni, svobodoljubni — ta močni narod Nemcev je preslab za to, da bi si sam obrnil svoj napredek! Potrebuje za to slovanskega dijaštva in — slovanskega ljudstva. Kaka ironija na nemško napihjenost! Naj se sodi o koraku češkega in jugoslovanskega dijaštva kakorabodi, ta dogodek bo treba počrtati v zgodovini, da l. 1908., ko je pretila nemškemu napredku nevarnost čez strani lastnih rojakov, je bilo slovansko dijaštvo, ki poklicano je priskočilo na spraznjena mesta...

In kako priznanje se ono za to dočaka z nemške strani? Bodo morda gledali na slovanske kolege kakor na junake prepričanja, kateri mečejo strau vsako pritžje osebnih in narodnih sporov, čim je v nevarnosti ideja? Bodo videli v njih idealne boritelje, ki se ne bijejo za mezd, marveč za resnico, napredek? Bodo v njih videli napredne Slovence, pripravljene k boju za napredek, tudi tedaj ako ima precej nemški povlak?

Ne! Nikoli! Slovani so storili svojo dolžnost, Slovani lahko odidejo!

Nemec jednostavno ne pozna hvalečnosti! Ne pravimo to iz šovinizma, kajti kakor osebe so Nemci kakor vsi drugi ljudje na svetu, dobri in slabi. Ali vsa njegova vzgoja, aloneča na tradiciji, je v njem vzgojila pojem vzvišene nadčloveka, kateremu naj drugi narodi služijo iz dolžnosti. In tam, kjer se storjene službe označujejo kakor dolžnosti, tam ni priznanja, tam ni hvalečnosti.

Zaman bodo slovanski dijaki klicali po pravičnem postopanju Nemcev nasproti nam, nasproti našemu napredku. Zaman, ker Nemci — in to je značilno — so največji sovražniki našega napredka, ergo napredka sploh.

Slovansko dijaštvo pa, a zlasti češko, ki kljub vsej nepopularnosti skupnega postopanja z Nemci je položilo svojo užaljeno narodno zavednost na oltar napredka, je dokazalo (ne oziraje se na vprašanje upravičenosti sedanjega gibanja), da globlje in širše pojmi napredek, nego to storijo Nemci, kojim velja napredek v toliko, v kolikor je nemški. Stori li so prav? O tem naj vsak razsodi po svojem svetovnem naziranju! Ali iz narodnih ozirov smemo vprašati: Pridružili so se nemškimi kolegom res brez vsake garancije? Mar ne mislijo, da požrtvovalno pomagajo sodrug uia pravico tudi k a r a t i? Nismo fantasti, ali mislimo, da možka beseda v tem trenutku bi bila jako na mestu in ne brez vsakega učinka!

Če slovansko dijaštvo je ravno prepričanja, da vest ga kliče v tem boju nemškim kolegom na pomoč, no, se bo ta korak dal kritizirati, morda celo strogo kritizirati; eno pa smemo vsekakor zahtevati od njih:

Ne več oprode!

Ogrska.

Ogrski kmetje za splošno volilno pravico.

V Bekesczabi se je vršil binkoštna praznik kongres ogrskih kmetov, katerega se je udeležilo 963 delegatov iz štiristo občin. Kongres je sklenil proglasiti za en dan splošni strajk, ako ne bo na jesen predložen načrt o splošni volilni pravici.

RUSIJA.

Odlikovanje ruskega poslanika v Parizu.

Povodno 25-letnice diplomatskega službovanja ruskega poslanika v Parizu Nelidova je car podelil istemu red sv. Andreja v briljantih z lastnoročnim pismom, v katerem mu piše, da naj nadaljuje svoje plodonosno delovanje v ojačenje zveze med Rusijo in Francijo.

Preosnova ruskega ministerstva.

V krogih dume se govori, da je odstop ministra za poljedelstvo Vasilekova začetek

preosnove Stolipinovega kabineta. Iz ministerstva izstopijo tudi ministri mornarice, vojne in prometa. Razprave v dumi o stanju vojne uprave in odkritja časnikov o poneverjenjih na železnica so to preosnovo samo poapešile.

Ruski poslanik v Carigradu.

Sinoviev je nastopil v nedeljo daljši dopust.

Hrvatska.

„Sisački Glas“ — prepovedan in ustavljen.

Rauchova vlada je prepovedala in ustavila „Sisački Glas“ ter zabranila nadaljne izdajanje. „Sisački Glas“ je bil v zadnjem času med najhujšimi in najodločnejimi nasprotniki Rauchove vlade in spletkarenj d.ra Franka. Namesto „Sisačkoga Glasa“, izdaval bi budo sisaški rodoljubi nov list, ki bo nadaljeval borbo za osvobodjenje hrvatskega naroda.

Drobne politične vesti.

Kongres lige proti dvoboju je v soboto končal svoje zasedanje.

Boj med belokožci in črnici. Iz Čikage javljajo, da je prišlo v državi Oklahoma med belokožci in črnici do krvavega boja. Ubitih je bilo petnajst črnec in osem belokožcev. Črnici so dobili ojačanja in se jih je že zbralo okoli 2000. Guverner je pozval milico, da napravi bojem konec.

Dnevne vesti.

Tržaška volilna reforma. Kakor znano, bi bil načrt tržaške volilne reforme že popolnoma pripravljen za uspešno sklepanje v deželnem zboru, da ni običaj v mrtvi točki, o kateri se nikomur poprej niti sanjalo ni: na neizprosni zahtevi vlade, da se uvede volilna dolžnost, katero je odsek za volilno reformo odklonil. Koncem prejšnjega tedna je centralna vlada dostavila potom namestništva deželnemu glavarju dr. Sandrinelliju pismeno izjavo, v kateri je rečeno, „da vlada vztraja brez pogoja pri volilni dolžnosti in da ne more obljubiti sankcije načrta volilne reforme brez volilne dolžnosti.“

Centralna vlada utemeljuje ta svoj nazor sledeče:

„Z ozirom na tržaške razmere in na razne in mnogoštevilne tukaj obstoječe stranke, je vlada mnenja, da je največjega splošnega interesa, naj bo mestno zastopstvo čim najbolj pristni odsev vseh krogov volilcev. In ravno izkušnje pri tržaških občinskih volitvah so dokazale, da se del prebivalstva ne zaveda skupne dolžnosti, da treba uveljaviti potom volitev svoj lastni in odločujoči vpliv na javno upravo. Cilj volilne reforme za Trst obstoji v tem, da se mestno zastopstvo, sestavljeno na podlagi zastarelih postavnih določeb, nadomešča s zastopstvom, ki naj vsebuje vse sloje prebivalstva in v svrhu skrbne uprave sloni na pravičnih načelih, ki odgovarjajo sedanjim modernim razmeram. Ako se neče onemogočiti tega cilja, treba poskrbeti, da ne bo naravnih izid volitev, ki bi moral odgovarjati dejanskim razmeram, popačen radi delne abstinencije od volitev se strani poedinih krogov volilcev. Radi tega je potrebno, da se vse one, ki imajo volilno pravico za občinsko zastopstvo, opozori potom pozitivnih določeb, da se v javnem interesu ne smejo odtegniti izvrševanju svoje volilne pravice.“

Kakor se nam poroča, je v četrtek sklicana plenarna seja odseka, da se izrazi o tej izjavi vlade.

Sodeč vsaj po pisavi „Piccola“, kateri govori o razočaranju, ki je doživela pri volitvah oni krogi, ki ravno špekulirajo na volilno dolžnost, zdi se, da odsek sprejme določbo volilne dolžnosti. Po tem takem bi bil načrt volilne reforme perfekten.

Kazenska pravda glavnega urednika „Edinosti“ g. Makea Cotiča proti „Slovincu“. Včeraj se je imela vršiti pred ljubljansko poroto glavna obravnava v kazenski pravdi g. Cotiča proti bivšemu odgovornemu uredniku „Slovenca“ g. Moškercu radi razžaljenja časti potom tiaka. Ker je toženec zastopnik dr. Pegan imenom svojega klienta priznal popolno neosnovanost inkrimiranih žalitev, se zavezal podati enako javno izjavo v „Slovincu“ in plačati vse pravdne stroške, je tožitelj zastopnik g. dr. Gregorin umaknil tožbo, valed česar je odpadla obravnava.

Vsprejemanje učencev na državno realko v Trstu. V I. razred se bodo učenci vsprejemali poleti in na jesen. V poletnem terminu se bo dne 27. t. m. upisovanje vršilo od 3. do 7. ure popoldne za začetne črke A—K; dne 28. t. m. od 8. do 12. ure za začetne črke L—Z. Pismeni izpiti bodo 29. t. m. od 8. do 10. ure dopoldne iz nemščine in računstva. Ustmeni izpiti istega dne od 10. do 12. ure in od 3. do 6. ure in sicer iz veronauka, nemščine in računstva. — V jesenskem terminu se bo vršilo upisovanje dne 15. septembra od 8. do 12. ure predpopoldne. Pismeni izpiti bodo 16. sept. od 8. do 10. ure; ustmeni istega dne od 10. do 12. ure.

Na upisovanje mora priti vsak učenec v spremetvu očeta oziroma njegovega namestnika in prinesiti seboj rojstni oziroma krstni list, spričevalo o cepljenju koz in spričevalo o zdravih očeh, ter zadnje šolsko spričevalo, polednje s sklepnimi redi iz veronauka, nemščine in računstva.

Učenci, ki napravijo izpit z dobrim vpehom, imajo še pred počitnicami plačati 4 K 20 st. vsprejemnine, po počitnicah pa še prinos 3 K za učna sredstva za šolsko leto 1908/09. — Zapisovanje učencev od II. do VII. razreda se bo vršilo le 16. septembra od 4. do 6. ure pop., konečni vsprejem bo še le 17. septembra od 5. do 6. ure pop. po razmeri mest, ki bodo na razpolago.

C. kr. državna gimnazija. Vsprejemanje učencev v I. razred na tem učnem zavodu se bo vršilo 19. t. m. od 10. do 12. ure predpopoldne in od 2. do 4. ure pop. Vsprejemni izpiti bodo v soboto dne 20. junija od 9. ure naprej.

Žalostne razmere pri ravnateljstvu c. k. državnih železnic v Trstu. Prejeli smo: Pod gornjim naslovom priobčila sta „Slov. Narod“ in „Edinost“ daljša članka, v katerih se je povodno imenovanja nekoga revidenta Bierhandla namestnikom referenta za prometni oddelek pri ravnateljstvu državnih železnic v Trstu energično proti temu imenovanju nastopilo, češ, delokrog tega ravnateljstva se razteza skoraj po izključno slovanski zemlji in dolžnost vlade je torej, da na merodajna mesta postavlja le jezikovno sposobne uradnike. Ta zahteva je tako naravna in za vsakega mislečega človeka sama ob sebi razumljiva, da daljšega utemeljevanja sploh treba ni bilo.

Vendar pa je prosluli „Grazer Tagblatt“ drugega mnenja. V svoji št. 157 z dne 7. junija t. l. piše pod naslovom „Slovenisierung der Staatsbahnen“ o zgornji naši zahtevi in meni, da ni nikakor potreba referentu prometnega oddelka ali njegovemu namestniku znati deželnih jezikov, ker baje isti ne pridejo s strankami v dotiko. Dotični dopisnik „Grazer Tagblatta“ gotovo ne pozna delokroge teh dveh funkcionarjev, ker drugače bi tako nesmisel ne trdil. Osebito je tukaj v našem trgovinskem mestu to neobhodno potrebno, kjer imata omenjena funkcionarja z velikimi spedijskimi trdkami in drugimi podjetji skoro vsaki dan opraviti in morata ob teh prilikah občuvati v domačem jeziku dotične stranke in ne v blaženi nemščini. In kaj je s slovenskimi, hrvatskimi in laškimi vlogami? Ali ne ovira neznanje dotičnega jezika redno in točno službeno delovanje? In kako ulogo igra tak jezikovno nezmožen uradnik na postajah, kjer pride z osobljem v dotiko, katero je po ogromni večini slovansko?

Tudi toži „Graz. Tagblatt“, da so kranjske proge že popolnoma poslovenjene, da železniški uslužbenci v službi med seboj že samo slovensko občujejo i t. d. Dotični dopisnik naj se le potolaži, ne samo na Kranjskem se to godi, temveč že pogosto tudi na Goriškem, na Krašu in v Istri, in godilo se bo, če je njemu prav ali ne. On in „Graz. Tagblatt“ tega ne bodeta predrgočila.

Kar se pa tiče v začetku navedenega imenovanja, počakalo se bo samo še odgovora železniškega ministra na interpelaciji gg. poslancev dr. Hribarja in dr. Bartolija. Če ministarstvo slovenskemu ljudstvu storjeno krivico popravi in to imenovanje razveljavi, dobro, če ne, pomagalo si bo slovensko ljudstvo samo.

Iz finančne službe. Komisar finančne straže I. reda Andrej Stoka je imenovan višim komisarjem finančne straže II. reda v IX. čin. razredu. Komisar finančne straže II. reda Josip Schütz je imenovan komisarjem finančne straže I. reda v X. čin. razredu. Viši respicijent finančne straže Tomaž Sumann je imenovan komisarjem finančne straže II. reda v XI. čin. razredu.

En dan v naravi. Minolo nedeljo ob 5 uri 45 min. sem se peljal po državni železnici do Drage, da se tam pridružim onim izletnikom, ki so odšli iz Trsta peš preko Katinar.

Kakor ima južna železnica na progi Trst-Gorica vozove, ki bi bili bolj primerni za prevažanje perutnine, tako ima tudi državna uprava v rabi vozove, ki ne odgovarjajo več za prevažanje poštenih ljudi. Zelo starokopitno pa izgledajo nad pol metra visoke stopnice, po katerih mora ljudstvo hoditi v vozove in iz njih. Med potom v Boršt sem imel za družbo zaljubljeni par. Bila sta Italijana in Italijanka, ki sta se namenila v — Buje! Hudomušni sprevidnik jima je svetoval naj v Borštu izstopita in gresta v Žavlje, kjer ob — 3 uri popoldne udobita vlak, ki jih odpelje v Buje! Kaj takega se prav lahko dogaja — zaljubljenec! V Borštu je čakalo do 120 potnikov — prostora v vlaku pa je bilo le za polovico tega števila! Uprava železnice je za binkoštna praznike v vedni stiski za vozove.

Da odpomorejo pomanjkanju vozov — so naložili en tovrni voz izletnikov, ki so se vozili stoje in natlačeni v prazničnih oblekah na — izlet!

V Dragi sem izstopil sam, podavši se v krčmo našega Čača, kjer sem bil prijazen vsprejet. Ko so malo za tem prikorakali peš izletniki in ko nam je gospa Urška postregla z dobrim zajuterkom in dobro kapljico, smo jo udarili čez hribe in doline v precej odaljeni potok na rake. Omeniti moram, da so v Dragi in okolici imeli že med tednom precej dežja, kar je poživilo od suše požgano naravo. Žal, da je sadno drevje pokončano po gosenicah tako, da ne bodo imeli niti ene slive, dasi je tam vse polno slivovega drevja. Prisedši do mlina smo se takoj podači na lov rakov, katerih pa smo ujeli le za — seme,

ker se je takoj na to vtila ploha, ki nas je prisilila na beg v mlinsko poslopje. Med dežjem smo se v mlinu zabavali z dobro pijačo in pa hlebom reženega kruha. Tudi zapeli smo par narodnih, kar je spravilo v dobro voljo nas in mlinarjeve. Ob eni uri pop. smo bili za nazaj pri Čaču, kjer smo se imeli izvratno. Dobra postrežba, prijazna gospodinja in njena družina in pa zmerne cene so nekaj redkega na kmetih. Ker je popoldne skoraj vedno deževalo, se je večina naše družbe spravilo — spat! Jaz kakor sivi mladenič in pa še neki možak korenjak sva šla na vrh hriba, da si ogledava od tam naš Trst in del Istre. Hodila sva toliko časa, da najuje ploha premočila do dobra, kar nama je bilo v zabavo — saj smo vsi želeli blagodejnega dežja.

Omeniti moram, da je v Dragi pet minut pod kolodvorom edina narodna krčma, kjer se naj vstavi sleherni naš izletnik. Drugo krčmo v bližini kolodvoru vodi sicer slovenski mož, a lastnik ji je tržaški Lah. Vsakdo naj vpraša za krčmo pri Čaču in ne bo mu žal. Svetujem tržaškim sorošljenikom naj čisto izlete v ta lepi zdravi kraj. Železnica stane do Kozine ali do Drage le 60 stotink, peš pa se pride v ¼ urah — zato kdor mora le ven na plan!

Pouk v dramatični šoli se vrši redno vsaki večer za dame kakor za gospode na odru in v društveni pisarni.

Slovensko gledališče v Trstu. V našem sobotnem poročilu o obnem zboru Dramatičnega društva je v onem delu intendatovega poročila, kjer se gledalško vodstvo zahvaljuje posebej tistim damam, ki so v minuli sezoni brezplačno sodelovale na gledstevah, pomotoma izostalo imajo gđ. Mirove. Kar s tem naknadno popravljamo.

I. seja novoizvoljenega odbora Dramatičnega društva, ki bi se imela vršiti sinoči, se je morala preložiti na četrtek večer ob ½ 8 uri.

Podstavek Dantejeve leščerba. Prejeli smo:

Po tukajšnjih italijanskih dnevnikih se vlečejo že mesece in mesece članki in izkazi daril za leščerbo, ki jo mislijo postaviti naši someščani druge narodnosti pred Dantejev grob. V nedeljski številki „Piccola“ pa čitamo, da nameravajo uporabiti za podstavek te leščerbe stalakit iz kraških jam, ter da je prevzelo italijansko planinsko društvo nalogo preskrbeti primeren kapnik v to svrhu. Tako je prav gospoda! Veseli nas, da nimate pomiselkove glede provenijence tega podstavka.

In ti kraški kamen, kamen naše slovenske zemlje, bodi Dantejevemu veleuduhu večni spomin na slovensko domovino, v katero je po tradiciji prifežal kakor pregnanec iz svoje domačije!

S tem je „simbolizem“ te leščerbe res dopolnjen; slovenska zemlja je dala velikanu tudi svoj tribut.

Birma. Binkoštno nedeljo je bilo v baziliki sv. Justa birmanih 410 dečkov in 388 deklic, binkoštni ponedeljek pa 105 dečkov in 96 deklic.

Včeraj predpopoldne je bilo v župni cerkvi sv. Antona novega birmanih 74 dečkov in 94 deklic.

Tržaška mala kronika.

Dviganje parnika „Vasta e Guerrera“ ponesrečilo. Pet „pontonov“ (bark mostovnik) je včeraj sodelovalo na dviganju parnika „Vasta e Guerrera“, ki se je nedavno temu pogrezl pri valolomu in leži na dnu morja 12 metrov pod vodno gladino. Trebalo je vzdigniti pogreznjeno ladjo do površine, da bi se potem spravile notar cevi sesaljk in one komprimiranega zraka. Le silno počasi se je dvigal parnik iznad dna morja. Na enkrat zadoni pok: vrvi pontona „S. Giusto“ je počila. Vse delo je bilo zaman; tudi drugi pontoni so popuščali vrvi in težka masa parnika je zopet štrbunknila na dno morja.

V nedeljo se zopet poskuša dviganje.

S čevljarskim krivcem. „Ragnicolo“ — ranitelj. Ko se je Tereza Simonetto, stara 38 let, vratarica v hiši št. 11 ulice Alfieri, sinoči okolo osme ure vračala domov, jo je ustavil njen znanec 27-letni čevljar Hektor Manzini iz Bolonje, staujujoči v ulici Alfieri št. 11. Po par razburjenih besedah je čevljar potegnil iz žepa svoj krivec in udaril z njim dvakrat po lici vratarice. Takoj za tim je urno zbežal.

Zenska, vsa okrvavela, je vpila na pomoč in nekdo je telefoniral na zdravniško postajo. — Zdravnik, ki je bil kmalu na lici mesta, je konstatiral dolgo urezno rano na levem licu, dolgo 10 centimetrov, ki se razteza od ušesca do ust, tako da je njen obraz za vodno pokvarjen; druga rana je bila med levim očesom. Po najnujnejšem obvezanju so ubogo žensko spremlili v bolnišnico.

Policija je ranitelju za petami.

Hudoben sin. Haktor Bessich, star 23 let, vojak 4. trdnjavsko-topničarskega polka v Puli, je pred par dni prišel sem na dopust. Njegova mati Marija, ki izvršuje gostilničarsko obrt v ulici Cuppa, ga je včeraj opoldne pričakovala na obed, ker ni bil vsa noč doma. Vrnil pa se je domov šele ob 1. in pol uri popoldne. Mati ga je okarala, ničredač pa je potegnil bajonet in stopil proti materi. Mati in sestra sta v smrtnem strahu zbežali. Nekdo je poklical rodarje, ki so razorožili bežeča in ga odvedli v zapor.

Ognjusni junaki. Aretirana sta bila večeraj Ivan Martin, 40-leten kočijaž iz Strassolda, oženjen in oče 7 otrok, stanujoči v Rocolu št. 54, in Anton Grdina, 25-leten težak, stanujoči na Verdeli št. 27, ker sta skupaj z dvema drugima individualoma, ki sta srečno ušla, poskusila posiliti 18-letno nezaposleno hišno, Ano Č., iz Košane pri Postojni, stanujočo — nikjer.

Ta slavna četvorica je našla predsinonim omenjeno Č. pijano v neki gostilni ul. Solitario. Odvedli so jo v ulico Porta, kjer so poskusili posiliti jo.

Na vpitje dekline pa je pritekel redar, ki je spravil v beg četvorico satirjev in spremil dekline v bolnišnico. Večeraj jutraj sta bila, kakor se vidi, aretirana dva izmed slavne četvorice.

Posvečuj praznik! Za veliko — žal da preveliko — ljudi so vsi prazniki le povod, da se prav pošteno nabijejo z alkoholom! Predvečerajšnjem je policija aretirala nič manj nego 22 ponočnih pevcev, kar je ob splošnem strahu pred vpravičeno strogostjo zadnjega časa precej visoko število.

Smešnica. — Tonček: Ti Rezka, pri nas doma se pa ata in mama zmiraj kregata. — Rezka: Kaj pa pravita? — Tonček: Nič, kar tiho sta.

Koledar in vreme. — Danes: Margarita kraljica. — Jutri: Barnaba apost. — Temperatura večeraj 2. uri popoldne + 22° Cels. — Vreme večeraj: oblačno, dež.

Vremenska napoved na Primorskem: Oblačno, spremenljivo. Zmerni vetrovi. Temperatura višja. Vreme spremenljivo in polagano boljšanje.

Porotno sodišče.

Radi goljufige.

Težaka Armanda Cecconi starega 24 let, ki je rojen v Zadru in pristojen v Trst, je meseca septembra l. l. udinjal mesar Jurij Rumez za razna dela, tako da se je seznanil s poslovanjem v Rumezovi hiši. Dne 14. septembra m. l. je vporabil slučajno odsotnost svojega gospodarja in si dal izročiti od njegove hčerke dve vrečici s K 1000 ozir. K 1450 vsebine, češ da hoče s tem poravnati razne račune. Dučim je vrečico s K 1450 pustil doma v nekem predalčku, je z drugim denarjem ušel v Italijo. V Genovi so ga potem aretovali.

Večeraj predpoldne se je pred porotnim sodiščem vršila proti njemu glavna obravnava radi zločina goljufige po § 297 k. z. Predsedoval je dež. s. svetnik Minio; obtožbo je zastopal nam. dr. pravd. dr. Barzal; branil je odvetnik Petronio. Obtoženec je s kesom priznal svojo krivdo; bil je baje bolehen in zaslužil le eno krono (!) na teden. Izpovedba prič, oškodovance, njega sina in hčere, so se sukale v okvirju obtožnice. Porotnikom je bilo stavljeno vprašanje glede krivde na zločinu goljufige. Porotniki so pritrtili vprašanju, določili pa škodo na K 1000.

Sodni dvor je na to obsodil obtoženca na leto dni poostrenega zapora.

Društvene vesti.

„Narodna Čitalnica“ v Rojanu bo imela na praznik sv. Reza. Telesa v četrtek 18. t. m. svoj III. občni zbor v društvenih prostorih v Rojanu hšt. 176 z običajnim dnevnim redom. Členi in članice društva se naprošajo, da se tega važnega obč. zbora gotovo udeležijo. — Odbor.

Veselica „Zvona“. Z Opčin nam pišejo: Veselica pevskega društva „Zvon“, ki se je vršila v nedeljo dne 31. maja, izpala je popoljno. Udeležilo se je okolu 400 oseb, večinoma domačinov.

Zastopana so bila društva: Akad. ferijalno društvo „Balkan“, pevska društva: „Višava“ iz Konkonela, „Lipa“ iz Bazovice, „Slovan“ iz Padrič, „Straža“ iz Gropade in pevsko društvo iz Repentabra.

Pevsko društvo „Zvon“ se tem potom najiskrenejše zahvaljuje cenjenim vaščanom, sl. društvom, gospodom, ki so preplačali vstopnino, izlasti pa gospej Mariji Drašček, ki je brezplačno prepustila prostor za veselico. —

Darovi.

Za podružnico družbe sv. Cirila in Metodija na Greti nabrali so prijatelji Ciril-Methodovih slovenskih užigalic v gostilni g. Starca v Barkovljah Kr. 2.—

Vesti iz Goriške.

x Laški junaki v Gorici. Od našega goriškega dopisnika smo prejeli o nedeljskih dogodkih še naslednje poročilo:

Kdo so ti neodrešenci in koliko jih je, ki hočejo strahovati vse goriško prebivalstvo, pokazalo se je večeraj o priliki, ko so pričakovali dohod slovenskih kolesarjev iz Trsta in od drugod. Da ne bi prišlo do izgredov, ukronila je politična oblast vse potrebno. Vsi stražniki in mnogo žandarjev je bilo v službi. Razpostavljeni so bili od Travnika do državnega kolodvora ter od Travnika do južnega kolodvora. Največ ljudi je bilo po Gosposki ulici do Goriškega. V smeri od Travnika se bili na desni strani Lah, na levi pa vse polno Slovencev iz Gorice in bližnje okolice. Glavno zbirališče Lahov je bilo na Travniku v kavarni Europa, v Gosposki ulici in pred „Caffè Nazionale“, kjer je tudi hotel „Pri teh kronah“. Laško množico je tvorilo vseh 66 Mazzinistov, trgovski pomočniki, srednješolski dijaki in nekaj rdečih. Oboroženi so bili vsi s palicami, v katerih so bili štileti, ki so jih v omenjenih kavarnah javno kazali.

Tudi mestni svetovalci so bili med to množico. Po Gosposki ulici in Koruu je patroliral s policijskimi uradniki oddelek 10 žandarjev z nasajenim bajonetom črez celo ulico.

Ob desetih in pol je prišel župan dr. Marani med svoje pred kavarno „Nazionale“ zbrane pristaše, kjer jim je nekaj govoril, česar se pa radi kričanja mlečnozobih dijakov ni moglo razumeti. Na kričanje „Viva Gorizia italiana!“ odgovoril je neki Slovenec: „Še dvajset let!“ Na to je hitro priskočil k njemu nek Lah, pravijo, da je bil dr. Venier, ter zahteval od policijskega uradnika, naj ga aretirajo radi izzivanja; uradnik mu je obrnil hrbet. Ob 11. in pol je pa policija zaprla znanega huiškača, brivca Carlo Merlo na Travniku. Ko z opoldanskim vlakom kolesarji niso dospeli, vrnili se je večji del „javne varnosti“ domov in po ulicah so ostale le navadne straže.

Opoldne je pričelo precej deževati in je deževalo do treh. Med tem časom se je zbrala na Travniku pred Centralno kavarno množica ljudstva, katera je odkorakala ob treh po Verdijevem tekališču proti Velodromu. Pred gledališko kavarno je bila zbrana vsa goriška irredenta, obstoječa iz nekaterih mestnih očetov, laških profesorjev in učiteljev, šolske mladine in obrtniških vajencev. Ko se je bližala slovenska kolona, obkročila je žendamerija in policija kavarno, da ni mogel nobeden ven. Lah, so sicer nekoliko kričali, a sile ni bilo. Eden Slovenec je nosil zvito majhno zastavico, na laško zahtevanje jo je policijski uradnik zaplenil in razvil — bila je rdeča zastavica za dajati znamenja. Ko je bila kolona že odšla, prikorakal je župan Marani, se podal med svoje zaveznike, izustil nekaj nerazumljivih besed, in se potkal na prei, na kar je vsa mularija začela kakor besna kričati. Mi mu iz srca privoščamo take ovacije!

Lah, so imeli vse polno kamenja v žepih, a rabiti ga se niso upali. Črez nekoliko minut prikorakal je še en oddelek kolesarjev po tekališču, med njimi je imel nekdo slovenski znak na praih. Eden mestnih očetov in neki mestni uradnik sta to zapazila in se hitro vrnili, da bi mu odtrgala znak; pisec tega poročila je to namero opazil ter hitro pristopil k dotičniku, da je znak skril.

Kratka sodba o vsem današnjem dnevu je ta: Župan goriški s svojo irredentovsko bando je blamiran na vsej črti.

Narodna delavska organizacija v Repentabru. Prejeli smo:

Na binkoštni ponedeljek se je imel vršiti prvi shod N. D. O. v Repentabru. Vzlic slabemu vremenu podala sta se tja iz Trsta dr. Josip Mandič in tov. Bizjak. Kako veliko pa je bilo njuno začudenje, ko sta našla prostorno dvorano v gostilni g. župana Rauberja polno domačih delavcev-kamnosekov, in železničarjev. Vrtilo se je posvetovanje in razprava, katere sta se udeležila tudi dr. J. Mandič, Bizjak, Fran Vojska in drugi. Sklepnilo se je enoglasno, da bo ustanovni shod N. D. O. v Repentabru dne 28. t. m. ob 4. uri popoldne. Ob prepevanju narodnih pesmi in splošnem ravdušenju sta se tržiška gosta lečila od bodočih tovarišev, v nadi, da se še v večem številu zopet vidijo dne 28. t. m.

Toča na Krasu. Iz Štanjela nam pišejo: Kar ni vzela suša, in niso požrle kobilice, to je sedaj pokončala grozna toča, ki je v nedeljo popoldne uničila poljske pridelke po velikem delu Krasa.

V nedeljo ob 1 in pol uri popoldne so se od jugozapada pripodili temni oblaki, kmalu je začela padati suha toča, ki je trajala sedem minut, toča ni bila okrogla, ampak rogljata, posamični komadi so tehtali 5 do 6 dekagramov. V ponedeljek zvečer se jo je moglo na raznih krajih naložiti še cele vozove. Toča je pobila vse poljske pridelke kar jih je se ostalo od suše in kobilic, in tudi

„Gospodarsko društvo“ v Rojanu

razpisuje službo :: **krčmarja**
Prošnje poslati na odbor do 15. junija 1908. Zahteva se kavicija po dogovoru.
ODBOR
„Gospodar. društva“ v Rojanu.

V novem skladišču zgotovljenih oblek za moške in dečke
„ALLA FIDUCIA“
TRST, ulica Scorzeria šte. 4 (vogal ulica Arcata) TRST
Ob priliki praznikov in birme veliki popustki.
Obleke iz dobrega blaga za moške K 14, 18, in več
Obleke iz dobrega blaga za dečke K 10—, 12-50, 15-50 in več.
Bele in barvane obleke za birmance K 9, 10-50, 12-50 in več.
Platnene mornarske oblečice od K 2-40 naprej.
Črni jopiči iz orleansa K 3-20, 3-60, 5, 7, in 9.
Beli jopiči za brivce in slaščičarje K 3-30.
Izdelujejo se obleke po meri.

VELIKI KINEMATOGRAF
San Giusto
Piazza Giambattista Vico št. 4—6
(Predor Montuzza)
Svetloba, mirnost, popolnost, eleganca, novost.
Prostori nalašč zgrajeni. Ventilacija. Najboljši kinematograf v Trstu.
RAZPORED:
ČAROBNE KOCKE
Fantastična slika v barvah.
NEZGODA PODMORSKEGA ČOLNA
Čudovita rekonstrukcija v 60. slikah.
DEDČEK I SLADČICE
Komično.
V nedeljah matinee od 12 do 1.
Ob delavnikih od 5 do 10.30.
Ob praznikih od 2.30 do 10.30.
Vsako sredo in soboto matinee za učence od 3 do 5 pop.
LJUDSKE CENE:
Prvi prostori stot. 40
Drugi prostori 20
Dečki pod 10 letom plačajo polovico. — Vojaki v drugih prostorih 10.

NOVA SLOVENSKA
: knjigoveznica :
Uljudno zasnojanj slav. občinstvu, p. n. učiteljstvu, krajim šolskim svetom in šol. vodstvom, č. duhovščini kakor tudi raznim čitalnicam in ljudskim knjižnicam, da sem otvoril svojo
knjigoveznico
TRST, ulica Cecilia št. 9
Izvajem vsa dela od priprave do najkrajših. Posebno solidno in cenovno zanje knjig za šolske, ljudske in zasebne knjižnice ter čitalnice.
Vezanje raznih zapisnikov, hranilnih in drugih knjižic ter izvrševanje raznih del, ki spadajo v knjigoveško stroko. Zunanja naročila izvršujem solidno in točno.
Anton Repenšek,
knjigovez.

Dr. ERNEST MENZEL
specijalist za otroške bolezni
prej asistent otroške bolnišnice dunaj. poliklinike
sprejema od 4.-5. pop.
:: TRST ::
Trg Sv. Caterina šte. 2.

Direktni dovoz štajerskih kokoši in jajc. Specijaliteta: **Graške Poulards.** Gene dogovorne. — Postrežba na dom.
Ulica Campanile št. 15.

Velika **Pohištva**
Pohištvo svetlo in temno, spalne in jedilne sobe, divani, obešala, pisalne mize, železne postelje, silke zrcala, stolice, popolne pohištvo za kuhinje in tudi posamezni komadi.
Trst, via Chiozza 8
(Rudeče table)
VITTORIO DOPLICHER
Najnižje cene.

Za birmo!
POSEBNI DOHODI
Zlate in srebrne ure
" " veržice
Prstani uhani z dijamanti ali brez teh
Najzmernejše, že napravljene cene.
Kupuje se in tudi menjava.
NOVA PRODAJALNICA
G Kehlayan TRST
CORSO 23

Zdravljenje krvi
Čaj „Tisočerni cvet“ (Millefiori)
Čisti kri ter je izvrstno sredstvo proti onim slučajem, če peče v želodcu, kakor proti slabemu prebavljanju in hemeroidam. Jeden omet za zdravljenje stane 1 K ter se dobiva v odlikovani lekarni
PRAXMARER „fi due Mori“ Trst, veliki trg

Vekoslav Plesničar :::
ulica Giulia šte. 29
Zastopstvo testenin „Pekate“
vžigalic dr. sv. Cir. in Metodija
ter raznih drugih predmetov.
trgovina jestvin, najtočnejša postrežba. — Razpošiljam blago po vsej Avstro-Ugrski od 5 kg naprej. — Zahtevajte cenik.

V pekarni in sladčičarni
VINKO SKERK, Trst via Acquedotto 15
in v podružnici via Miramar 6 se dobi svež kruh, najfinjše moke, čokolada fina dezertna
— vina v buteljkah, razsvrtni biskoti, tudi za čaj. Sprejme se naročila za torte, in krokanje. —

Največa zaloga stekla in porcelana :::
Popolnoma konkurenčne cene. za domačo rabo in gostilne.
JAKOB :::
::: HIRSCH
TRST, ulica Cavana 15
(nasproti škof. palači. Tel. 1350.)
Vrata vrška šte. 5
Vrata vrška št. 4

CARLO GORTAN Zaloga olja - Jrst - V. Santa Caterina 13. Prodaja na veliko in na drobno TELEFON 865.

edini pridelek, ki je še ostal, vinski trto; na mestih se ne bo pridelalo niti pedeseti del. Lahko se reče, da je vinski podedek uničen za dve leti. — Drevje je vse golo, pod hrasti se lahko nabere košare okleščene lista. Toča je pobila tudi mnogo kokoši, piščancev in pičev.

Poselno prizadete so vasi Krajna vas Pliskovica, Veliki dol, Kosovelje, Tomaževica, Gabrovica, Kobja glava, Hrušovica, Skopo, Štanjel, Kobjil, Lukovec, Dol. Branica, Čipnje, Svino, Šmarje, Vrtovče. Toča je segala potem preko vipavske doline vse do Čavna.

Tako je ubogi kraški kmet v nekoliko minutah ob ves svoj pridelek, ki mu je še ostal. Opozorjamo naše poslance na to grozno nesrečo, ki nas je zadela in jih prosimo naj nujno storijo pri vladi potrebne korake, da se olajša silna beda, ki nam preti.

Dež, strela in veter. Iz Povirja, 8. junija. Včeraj, na binkošno nedeljo smo vendar dobili tako težke pričekovani dež. Že zjutraj zgodaj so se začeli vlačiti od juga črni oblaki in okolo desete ure se je vtil dež. — V začetku je padal pohlevno, toda pred enajsto se je vtila ploha spremljena z gromom in treskom. Ljudje so bili ravno v cerkvi, ko so zvedeli, da je strela ubila nekaj živine g. Mahorčiča iz Povirja št. 53. Ljudstvo je vse preplašeno teklo na pašo in našlo, da je bila ubita najlepša krava omenjenega posestnika. Pastirju in drugi živini se ni pripetilo ničesar. Strela je udarila na pašo v akacijo ob poti, po kateri so gnali živino domov, padla je sicer vsa bližnja živina po tleh, toda ubilo je na sredi stoječo kravo. Najprej suša, potem pa taka nesreča. Deževalo je potem tudi popoldne, a ob enem je začela briti prav zimska burja, ki je naredila mnogo škode po trtah, drevju in na letini. Ta dež pa je omogočil okopati krompir, obsuti turčico in tudi vodnjaki so dobili vendar nekoliko vode. — Škoda, da ni padel ta dež vsaj tri tedne prej.

Petdesetletnica. Dne 17. in 18. t. m. proslavi goriška protestantska občina petdesetletnico svojega obstanka. O tej priliki bo imela dne 17. t. m. podružnica društva Gustava Adolfa glavno skupščino.

Vesti iz Istre. Tujci v Opatiji. Od 1. septembra 1907 do 3. junija 1908 je obiskalo Opatijo 23.550 oseb. Od 28. maja do 3. junija je na novo došlo 214 oseb. Dne 3. junija je bilo navzočih 1106 gostov.

Strela udarila v zvonik. V vasi Buje, župnije Košana, je 1. t. m. tresčilo v zvonik. V cerkveni lopi sedečega 16 letnega Matijo Morel je strela ubila, cerkvenika pa omamila. Napravila je veliko škodo v cerkvi.

Vesti iz Kranjske. Državna subvencija. Društvo za pospeševanje obdelovanja ljubljanskega barja je dobilo za leto 1908 4000 K državne podpore.

Dva otoka zgorela. V petek je pogorela hiša kočarja Martina Salmiča v Rovišču pri Studencu. Pri tem sta zgorela tudi dva domača otroka, ki sta bila v hiši brez nadzorstva.

Požar. V soboto zvečer sta v Harijah pri Ilir. Bistrici zgoreli dve hiši in tri gospodarska poslopja, pogoreli so tudi štiri prečihi. Pribiteli so na pomoč gasilci iz Ilir. Bistrice. Posestniki so bili zavarovani, ali za manjše svote.

Vesti iz Koroške. Zborovanje nemškega „Schulvereina“. V ponedeljek se je vršilo v Celovcu zborovanje nemškega „Schulvereina“, katerega se je vdeležil tudi nemški minister-rojak Henrik Prade. V svojem govoru je naglašal, da nemške obrambene organizacije niso nobena bojna

društva. Nemci hočejo ohraniti samo to, ker je nemškega, in zagotoviti nemškim otrokom nemško vzgajo. „Schulverein“ je imel v tem letu 636.473 K dohodkov za 134.665 K več nego lani.

Razne vesti. † Marija Pacaková. Umrla je v soboto na Dunaju soproga bivšega češkega ministra-rojaka dr. Pacaka, gospa Marija Pacaková. V svoji opeeroki je zapustila 30.000 kron za obubožane češke trgovce. Truplo so včeraj prepeljali v Prago.

Opat umrl. V nedeljo je v Pragi umrl dr. Benedikt Sauter, opat samostana benediktincev v Emarsu.

Lovski pes mlad fermač kafe-barve se je izgubil pne 5. t. m. Sliši na ime „Nimrod“. Vrniti v Komen št. 142, proti na gradi. 867

Blagajničarka zmožna slovenščine v govoru in pisavi in nemščine išče službe. Ponudbe naj se pošiljajo na naslov Julči T. Via Toricelli 7, III. 870

Lepa meblirana soba s posebnim udomom se takoj odda. Via Toricelli 7, III. 869

Iščem takoj siviljo pol-delavk. — Naslov pove „Inseratni oddelek Edinosti.“ 871

Slikarski pomočniki dobijo stalno delo; vstop takoj pri Ivanu Innocente, slikar in pleskar, Postojna. 845

Učenec sa sprejme za slikarsko in pleskarsko obrt pri Ivanu Innocente, slikarju in pleskarju v Postojni. 846

Malo zemljišče v bližini ulice Rossetti se prodaja po ceni radi preselitve. Naslov pri inser. odd. „Edinosti.“ 858

Mleko sveže 100 do 200 litrov na dan imam se za oddati. Mleko je najboljše vrste. Naročilo sprejme. Ivan Vidmar Črničvrh nad Idrijo. 783

Dva dobro izvežbana krojaška pomočnika, ter 1 učenca sprejme takoj v stalno službo Filip Merkel, krojač v Ajdovščini. 773

Pristna napoljska zmes, znižana na kr. 32, 34. Prodajalnica specialitet. Acquadotto 3. 849

Birma! Ure zlate in srebrne z verižicam, vsake vrste po najzmernejših cenah pri urarju GIOV. PLISKA, Corso 13. 673

Kdor želi vzeti v najem kako stanovanje, skladišče ali prodajalnico Obrne naj se na Trieste-office avtorizovana agencija za nepremičnine in trgovino ulica S. Giovanni 18 pritličje. — Telefon 371.

Klaja in drobiž treseta (torba) nadomeščuje slamo za domače živali; ista ne diši, je higijenična in izvenredno pivna; napravi suho steljo ter postane izvrsten gnoj. Drobiž treseta za higijenične svrhe je še bolj učinkujoč ter se rabi za disinfeciranje, za kirurškične potrebe, obveze, ohrano mesa in rib, sadja, jaje in za omote poš. pošiljatev. Zaloga v Trstu, ul. delle Poste 14 FRATELLI METELL

EDINA HLADILNA PIJAČA JE: Šumeči citrat ZIRILLI Šumeči citrat „Zirilli“ od vseh cenjen radi neoporečnih higijeničnih lastnosti, napravi jako prijetno, okusno in hladilno pijačo. NB. Šumeči citrat „Zirilli“ je na prodaj samo v sledečih mirodilnicah: Cilia, Ernest Alessio, Alojz Battistutta, Bisiach, Bolle, Brachetti, Bertolo, Brusadin, Brusini, Cumar, Dapretto, Demenia, Dimitrievich, Fornasari, Gatter, Giaschi, Glinscheg, Guarini, Kimez, Krasna, Lavagna, Nagelschmit, Pasco, Petrone, Pettorich, Poropat, Rizzoli, Rutter, Scansingli, Skok, Toso, Ursich, Wurer, Zadnik, Zernitz, Larzenov, Zudonigo. Ker se da hitro napraviti in radi svojih dobrih lastnosti ne bi smel manjkati v nobeni družini. Nobena pijača ni tako zaželjena kakor ta hladilna pijača, posebno pa v poletnem času in v toplih krajih, kjer se jo porabi v veliki množini. Šumeči citrat „Zirilli“ je, čeprav ni zdravilo, izvrstno sredstvo proti želodčnim boleznim. Slabi tek, duh iz želodca, suhota jezika, bljuvanje in pregretje neha takoj, ako se pije to hladilno pijačo samo kot odžejajočo. Vsi oni, ki slabo prebavljajo, bi morali rabiti ta izdelek, ki nadkriljuje vse druge pijače te vrste. NB. Šumeči citrat „ZIRILLI“ ni enak drugim izdelkom slabe vrste, katere se prodaja, ampak ima jako prijeten okus, in napravi izvrstno šumečo limonado. Ako se kupuje na drobno, paziti treba na prevaro; poskusiti treba, ako ima limonado okus. V steklenicah nosi znamko tvrdeke. Tovarna: Trst, ulica Alessandro Manzoni št. 6. — Telefon 1863.

Tvrška Ivan Simitz Barriera 32 s filie jalko v ul. Giosu Carducci 31 prodaja po znanih nizkih cenah obleke in blago za moške obleke povsem novo. Specialiteta drobnih predmetov za krojače. 1349

Brezplačno krasne fotografije za birmo, prvo sv. obhajilo in poroke se ne dobijo nikjer, pač pa po znižani ceni pri odlikovanem fotografu F. Jerkiču v Trstu zraven glavne pošte št. 10 v Gorici gosposka ulica šte. 7. V Trstu se slika do 8. ure zvečer pri čarobni električni razsvetljavi.

Pietro Cucit mizar Trst, ulica Fontana št. 7 in 9. Specialist za razkošno pohištvo vsakega kroja. Vsakovrstna dela v lesu.

STARA MIRODILNICA Fed. F. Huber Succ. TRST, ul. Barriera vecchia šte. 26. BOGATA ZALOGA barv, povlak, čopičev, pramenlj, kemičnih izdelkov, miner. vod, parfimov, zamahl, železne žice, elastike za cepljenje, mila in STEKLENIH ŠIP. Zaloga žvepla in modre galice.

GUERINO MARCON :: ulica Tivarnella šte. 3. :: Priporoča svojo zalogo olja in drv ki je vedno preskrbljena z najboljšim kranjskim blagom. Prodaja na debelo in drobno. Pošiljanje na dom. Telefon št. 1664.

Restavracija „AURORA“ Trst, ulica Giosu Carducci 15 in ul. S. Giovanni 13

Hrv. tambur. dr. „Atila“ v narodnih nošah. Svira glazbeni in drugi instrument vsaki dan od do 12. ure zvečer. Ob nedeljah in praznikih od ure popoldne do 12. zvečer.

Poletna stanovanja se oddajo v spodaj imenovanih občinah, kakor tudi v občinah Breznica in Mošnje. — Prav lepi kraji na Gorjenjskem. Vsa pojasnila daje: Društvo za privabitev tujcev za občine Radovjico, Lesce, Begunje in okolice.

TOVARNA ZRCAL ATTILIO PIZZORNO TRST, ulica Giuseppe Parini šte. 9 — vogal ulice Giorgio Vasari. — Telef. 687. Ogladala navadna in oglašena. — Posrebenje starih zrcal. — Skladišče kristalov, navadnega in delavnega stekla. — Zaloga navadnih in oglajenih šip za kočije. Oglajeni kristali, vezani z medjo. — Zrcala z ure. Šipe z vsakovrstnimi risbami. — Apaniranje šip.

Nova prodajalnica ur in dragocenosti A. BUCHER (ex drug Drag. Vekjeta) CORSO šte. 36 — TRST Nasproti prejšnje prodajal. DRAG. VEKJETA. Bogati izbor zlatanine, srebrnine, dragocenosti in žepnih ur. Kupuje in zmenjuje staro zlato in srebro z novimi predmeti. — Sprejema naročbe in popravlja vsakovrstno, srebrnino in žepne ure. Cene zmerne.

Giuseppe d'Andrea Teracerarski mojster Trst - San Giacomo in Monte 6 Prvo podjetje za navadna in fina teracerarska dela obstoječe od leta 1852 Sprejme se tudi popravljanja. Shajališče v M. roditelnic Mizzan (S. Giacomo) S. Jakob

Najlepše darove za birmo prodaja Emilio Müller najuglednejša in najstarejša prodajalnica ur v Trstu ulica Ponterosso ogel ul. Nuova št. 20 Velika izbira verižic, zlatih in srebrnih ur kakor tudi stenskih ur vsake vrste Ustanovno leto prodajalne 1850

Podpisani naznanja, da je odprl krčmo pri Nardinu pri sv. Ani, nasproti pekopalnišča. Toči se izvrstno istrsko vino, črno in belo in marčno pivo. — Kuhinja domača. — Cene zmerne. Za obilen obisk se priporoča Anton Nardin, lastnik.

Skladišče pohištva VITTORIO VOSILLA preseljeno iz Lipskega trga 7 v ulico Sanità št. 8 vogal ul. Porporella nasproti kavarne Fedel Triestino je bogato založeno z novim neprekosljivim solidnim in eleg. pohištvom CENE ZMERNE.